

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU PROCURORI

HOTĂRÂREA nr. 16

din 23 ianuarie 2014

Prin Raportul nr. 3616/IJ/933/DIP/2013 a fost înaintat Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor efectuate de către Inspekția Judiciară privind verificarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, ca urmare a intervenției prescripției răspunderii penale.

Analizând raportul Inspekției Judiciare și înscrisurile atașate, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Prin Ordinul nr. 74 din 21 august 2013 al inspectorului șef al Inspekției Judiciare, s-a dispus efectuarea unui control tematic având ca obiect verificarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare intervenției prescripției răspunderii penale.

Parchetele unde s-a desfășurat controlul și perioadele în care s-a realizat acesta au fost următoarele:

1. Verificarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare intervenției prescripției răspunderii penale de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, Parchetul

de pe lângă Tribunalul București, Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov, Parchetul de pe lângă Judecătoria Buftea, Parchetul de pe lângă Judecătoria Cornetu, Parchetul de pe lângă Judecătoria Giurgiu, Parchetul de pe lângă Judecătoria Fetești, Parchetul de pe lângă Judecătoria Urziceni, Parchetul de pe lângă Judecătoria Slobozia, Parchetul de pe lângă Judecătoria Alexandria, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 2, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 4, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 5, Parchetul de pe lângă Judecătoria Zimnicea și Parchetul de pe lângă Judecătoria Călărași, în perioada 23 – 27 septembrie 2013.

2. Verificarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare intervenției prescripției răspunderii penale de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș, Parchetul de pe lângă Tribunalul Mureș, Parchetul de pe lângă Judecătoria Reghin, Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgu Mureș, Parchetul de pe lângă Judecătoria Luduș, Parchetul de pe lângă Judecătoria Târnăveni, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sighișoara și Parchetul de pe lângă Judecătoria Miercurea – Ciuc în perioada 07 – 11 octombrie 2013.

3. Verificarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare intervenției prescripției răspunderii penale de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Iași, Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași, Parchetul de pe lângă Judecătoria Iași, Parchetul de pe lângă Judecătoria Pașcani, Parchetul de pe lângă Judecătoria Vaslui, Parchetul de pe lângă Judecătoria Răducăneni, Parchetul de pe lângă Judecătoria Hirău în perioada 23 – 27 septembrie 2013.

4. Verificarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare intervenției prescripției răspunderii penale de la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, Parchetul de pe lângă Judecătoria Hârșova, Parchetul de pe lângă Tribunalul Tulcea, Parchetul de pe lângă Judecătoria Tulcea, Parchetul de pe lângă Judecătoria Măcin, Parchetul de pe lângă Judecătoria Medgidia și Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța, în perioada 16 – 20 septembrie 2013.

Obiectivele controlul tematic au fost următoarele:

- a. verificarea tuturor dosarelor penale din categoria anterior indicată;
- b. identificarea cauzelor care au determinat intervenția prescripției răspunderii penale;
- c. verificarea existenței unor analize realizate de conducerea parchetului în privința acestor dosare penale și eventualele măsuri dispuse pentru soluționarea cauzelor până la împlinirea termenului de prescripție.

Datele statistice transmise privind dosarele penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare intervenției prescripției răspunderii penale la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București și la unitățile din subordine au relevat următoarea situație, defalcat, pentru anul 2012 și primul trimestru din anul 2013:

Cauzele identificate ce au condus la împlinirea termenelor de prescripție înaintea finalizării cercetărilor la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București și la unitățile din subordine au fost atât de natură obiectivă, cât și de natură subiectivă.

Cauzele obiective au fost: sesizarea organelor competente după împlinirea termenelor de prescripție; fluctuația de personal; sustragerea de la urmărirea penală a învinuiților; durata efectuării unor mijloace de probă, de exemplu expertize de orice natură; declinări, redistribuiri, treceri de la un organ la altul, disjungeri.

Cauzele subiective au fost: repartizarea cu întârziere a dosarelor de către prim procurorul unității; efectuarea necorespunzătoare a supravegherii cercetărilor penale.

Din verificările efectuate de către Inspekția Judiciară a rezultat că Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a îndeplinit obiectivele trecute în programul de activitate pentru semestrul I al anului 2013, pentru unitatea proprie, rezultatul analizei fiind concretizat în informarea nr. 3432/1-3/2013.

Unitățile din subordinea Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București nu au prevăzut în programele de activitate un obiectiv care să vizeze obiectul controlului, însă toate parchetele din subordinea Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București verificate au avut prevăzute în programele de activitate analiza cauzelor mai vechi de 6 luni de la începerea urmăririi penale și 1 an de la data sesizării, activitate care a fost eficientă și în identificarea dosarelor în care se împlinește termenul de prescripție.

La Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București și la unitățile din subordine principala cauză care a condus la adoptarea soluțiilor ca urmare a constatării împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, a fost identificată ca fiind sesizarea organelor judiciare de către persoanele interesate, după împlinirea termenului de prescripție sau la o dată apropiată de împlinirea acestuia.

Totodată, lipsa unor norme care să prevadă obligațiile procurorilor cu privire la activitatea de supraveghere a cercetărilor penale efectuate de poliția judiciară a favorizat existența unor perioade mari de timp în care nu s-au efectuat acte procedurale și lipsa de ritmicitate în administrarea probatoriilor.

La Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș și unitățile din subordine situația dosarelor cu autori cunoscuți în care s-au adoptat soluții de netrimiteră, reținându-se incidența dispozițiilor art. 10 lit. g) Cod de procedură penală referitoare la intervenirea prescripției răspunderii penale, a cuprins un număr total de 102 dosare penale. Cele mai multe cauze în care s-a făcut aplicarea dispozițiilor art. 10 lit. g) Cod procedură penală s-au înregistrat la Parchetul

Motivele care au determinat prelungirea duratei procedurilor până la împlinirea termenului de prescripție au fost atât de ordin obiectiv, cât și de ordin subiectiv.

Cauzele identificate în urma controlului ca fiind determinante pentru prelungirea duratei procedurilor până la împlinirea termenului de prescripție au fost:

- formularea denunțului sau plângerii penale după împlinirea termenului de prescripție;
- formularea denunțului sau plângerii penale foarte aproape de împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale;
- gradul de ocupare a schemelor de personal la parchete și organele de cercetare penală, fluctuațiile de personal și volumul de activitate al procurorilor și poliștilor;

- redistribuirea succesivă a dosarelor în care procurorii exercitau supravegherea cercetărilor, ca urmare a fluctuației de personal înregistrat la nivelul schemelor de procurori;

- sustragerea făptuitorilor/învinuților de la cercetări sau descoperirea autorilor după împlinirea termenului de prescripție al răspunderii penale;

- identificarea autorilor infracțiunii după împlinirea termenului de prescripție ;

- declinări și disjungeri succesive ale cauzelor;

- lăsarea cauzelor în nelucrare de către organele de poliție coroborată cu lipsa unei supravegheri eficiente a cercetărilor de către procuror;

- lăsarea cauzelor în nelucrare în mod nejustificat de către procurorul investit cu soluționarea acestora.

În urma verificărilor efectuate de către Inspekția Judiciară s-au identificat situații în care:

- s-a început urmărirea penală după împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale;

- prelungirea duratei procedurilor ca urmare a exercitării căilor de atac prevăzută de art. 278-278¹ Cod procedură penală;

- cauze în care în mod greșit s-a calculat termenul de prescripție a răspunderii penale .

Verificarea dosarelor, în care procurorii din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Târgu Mureș au adoptat soluții de netrimitere în judecată ca urmare a împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale, a scos în evidență faptul că unul din motivele care au condus la o astfel de situație a fost acela al neexercitării unei supravegheri efective și eficiente a cercetărilor efectuate de către organele de poliție, în sensul întocmirii unor note de îndrumare a stabilirii unor termene de control, a sancționării judiciare și formulării unor sesizări, punctuale, către conducerea Inspectoratului Județean de Poliție Mureș în vederea luării măsurilor care se impuneau pentru soluționarea cu operativitate a cauzelor aflate în lucru;

În cadrul controlului efectuat, s-a stabilit ca în programele de activitate ale unităților din circumscripția teritorială a Parchetului de pe lângă Curtea de Apel să fie inserate ca obiectiv distinct de control, verificarea cauzelor în care s-au adoptat soluții ca urmare a intervenției prescripției răspunderii penale. Acest lucru a fost stabilit prin Dispoziția nr.17/11.02.2013 a procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel (punctul nr.3 din dispoziție). Rezultatele controalelor au fost materializate în informări (

În urma controlului efectuat a rezultat că adoptarea soluțiilor în temeiul art. 10 lit. g) din Codul de procedură penală ca urmare a intervenției prescripției răspunderii penale s-a datorat în principal unor motive de ordin obiectiv, respectiv sesizarea organelor de urmărire penală după împlinirea termenului de prescripție, sesizarea organelor de urmărire penală la un interval de timp foarte mare de data comiterii faptelor, aproape de împlinirea termenului de prescripție, declinarea și infirmarea succesivă a soluțiilor adoptate în cauză și imposibilitatea audierii învinuitului (cetățean străin) în condițiile în care acesta s-a sustras cercetărilor penale.

Situația statistică a cauzelor în care s-a împlinit termenul de prescripție a fost influențată în mod negativ, pentru perioada supusă controlului, de incidentul identificat în anul 2011 la nivelul Parchetului de pe lângă Judecătoria situația formând obiectul unei acțiuni disciplinare în cursul anului 2011, în prezent procurorul nemaivând calitatea de magistrat ca urmare a pensionării.

Motivele de ordin subiectiv care au determinat împlinirea termenului de prescripție identificate la nivelul Parchetului de pe lângă Judecătoria și Parchetul de pe lângă Tribunalul constau în neexercitarea corespunzătoare a supravegherii cercetărilor penale derulate de către organele poliției judiciare într-un număr de patru cauze, fapt care a condus la intervenția prescripției răspunderii penale și dispariția unui dosar penal. În unele cazuri acest lucru s-a datorat și activității defectuoase a organelor poliției judiciare, fapt care a condus la lăsarea în nelucrare perioade însemnate de timp a cauzelor evidențiate. Aceste situații au impus retragerea

avizului de poliție judiciară pentru lucrătorii de poliție de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Situația dosarelor în care s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale a fost supusă atenției procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel care a dispus în mod imperativ comunicarea soluțiilor adoptate de unitățile din subordine, împreună cu informări privind motivele care au condus la aplicarea dispozițiilor art.10 lit. g) din Codul de procedură penală și a măsurilor luate pentru soluționarea cauzelor până la împlinirea termenului de prescripție.

În urma verificărilor efectuate de către Inspekția Judiciară s-a constatat că la nivelul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel nu s-a realizat o analiză scrisă în urma verificărilor privind această categorie de dosare penale, deși există o monitorizare a acestor soluții, pentru identificarea cauzelor ce au determinat adoptarea acestora și luarea măsurilor corespunzătoare pentru înlăturarea unor eventuale motive subiective care ar putea conduce la apariția unor situații similare.

S-a stabilit, totodată, că dispozițiile Ordinelor nr. și nr. nu au fost aduse la îndeplinire de toate unitățile de parchet, evidențiindu-se în acest sens Parchetul de pe lângă Tribunalul , Parchetul de pe lângă Judecătoria , Parchetul de pe lângă Judecătoria , Parchetului de pe lângă Judecătoria și Parchetul de pe lângă Judecătoria .

Având în vedere constatările și concluziile verificărilor efectuate, Secția pentru procurori, apreciază întemeiate propunerile Inspekției Judiciare, considerând că se impune:

1. Analizarea semestrială de către conducerea Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș, Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Iași, Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Constanța și Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București a dosarelor penale în care s-au dispus soluții de netrimitere în judecată ca urmare a împlinirii termenului de prescripție de către parchetele arondate acestora, în vederea identificării cauzelor care au determinat adoptarea unor astfel de soluții precum și luarea măsurilor corespunzătoare în vederea înlăturării eventualelor motive de ordin subiectiv.

2. Identificarea și monitorizarea permanentă de către conducerile parchetelor a dosarelor în care, raportat de data săvârșirii faptei, se apropie împlinirea termenului de prescripție și verificarea periodică a modului în care procurorii exercită supravegherea cercetărilor penale în aceste cauze penale.

3. Exercițarea de către procurori, potrivit dispozițiilor art. 218 - 219 Cod procedură penală, a unei supravegheri efective și eficiente a cercetărilor efectuate de către organele de poliție în cauzele penale în care se apropie împlinirea termenului de prescripție:

- întocmirea obligatorie a unor dispoziții scrise în privința actelor de cercetare penală ce se impun a fi efectuate de către organele poliției judiciare, stabilirea unor termene de realizare a activităților dispuse precum și verificarea respectării acestora;

- formularea unor sesizări, punctuale, către conducerile organelor de poliție în vederea luării măsurilor ce se impun pentru soluționarea cu operativitate a cauzelor în care se poate pune în discuție posibilitatea împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale;

- aprecierea oportunității luării măsurilor legale prevăzute de art. 198 alin. (4) lit. j) Cod procedură penală, în situația în care procurorul constată neîndeplinirea dispozițiilor scrise de către organele poliției judiciare, în termenul stabilit, precum și aplicarea dispozițiilor Ordinului 205/2011 al Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în situația îndeplinirii condițiilor prevăzute în acesta.

4. Realizarea efectivă de către prim procurorul Parchetului de pe lângă Judecătoria Târgu Mureș a controalelor înscrise în programul de activitate, a controlului operativ curent și a unor controale tematice care să aibă ca obiect monitorizarea și verificarea cauzelor în care prelungirea duratei procedurilor poate conduce la împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale.

5. Monitorizarea de către conducerile Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș și Parchetului de pe lângă Tribunalul Mureș a modului în care prim-procurorul și prim-procurorul adjunct al Parchetului de pe lângă Judecătoria Târgu

Mureș realizează atribuțiile de conducere ce decurg din legi și din Regulamentul de ordine interioară al parchetelor.

6. Respectarea de către toate parchetele arondate Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Iași a dispozițiilor Ordinului nr. 10 din data de 14 mai 2013 al procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Iași, pentru evidențierea în mod corespunzător a tuturor cauzelor în care au fost adoptate soluții în temeiul art. 10 lit. g) din Codul de procedură penală ca urmare a prescripției răspunderii penale.

7. Respectarea de către conducerea Parchetului de pe lângă Judecătoria Cornetu a termenului prevăzut de dispozițiile art. 112 alin. (3) din Regulamentul de ordine interioară a parchetelor, la repartizarea către procurori a dosarelor penale în care au fost formulate propuneri de către organele poliției judiciare.

8. Evidențierea corespunzătoare în formularul statistic P1/P2 – Tip 2, rubrica 14, a cauzelor soluționate după împlinirea termenului de prescripție.

9. Sesizarea Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a aprecia asupra oportunității reglementării la nivelul Ministerului Public a activității de analiză periodică a dosarelor penale în care s-au dispus soluții de netrimitere în judecată, urmare împlinirii termenului de prescripție, precum și de monitorizare permanentă de către conducerile parchetelor a dosarelor în care, raportat de data săvârșirii faptei, se apropie împlinirea termenului de prescripție.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 41 lit. g) raportat la art. 75 alin.(2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, și la dispozițiile art. 27 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea nr. 326/2005, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

SECȚIA PENTRU PROCURORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art. 1. / publicat în Monitorul Oficial al României, nr. 3616/1/2013/1014/2013 privind "terminarea dosarelor penale în care au fost dispuse soluții de netrimitere în judecată, în anul 2012 și semestrul I al anului 2013, urmare intervenției prescripției răspunderii penale", precum și a măsurilor propuse în cuprinsul raportului.

Art. 2. Sesizarea Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție pentru a aprecia asupra oportunității reglementării la nivelul Ministerului Public a activității de analiză periodică a dosarelor penale în care s-au dispus soluții de netrimitere în judecată, urmare împlinirii termenului de prescripție, precum și a activității de monitorizare permanentă de către conducerea parchetelor a dosarelor în care, raportat de data săvârșirii faptei, se apropie împlinirea termenului de prescripție.

Art. 3. Prezenta Hotărâre nr. 16/23.01.2014 a Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare, în vederea luării măsurilor legale.

Data în București, la data de 23 ianuarie 2014

Vicepreședinte,

Procuror Gheorghe MUSCALU

